

COPERNICUS

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA
W ANDRYCHOWIE

Święto Patrona Szkoły

W numerze:

- ✓ Wywiad z panią Bożeną Zdzienicką
- ✓ Zwierzołuby
- ✓ Twórczość własna
- ✓ Kulinaria

Drodzy Czytelnicy!

Wiosna tuż, tuż...

Pierwszy kalendarzowy jej dzień przypada 21 marca. Astronomiczna wiosna rozpoczyna się w momencie równonocy wiosennej (kiedy to dzień i noc mają prawie taki sam czas trwania - po 12 godzin) i trwa aż do przesilenia letniego (czyli najdłuższego dnia w roku). Naukowcy mówią, że z biegiem lat astronomiczny początek wiosny będzie wypadał coraz wcześniej. Nie wiemy, jak Wy – ale my już nie możemy doczekać się ciepłych i słonecznych dni. Mimo cierpienia i zła, które spotyka naszych sąsiadów zza wschodniej granicy, mamy nadzieję na lepsze jutro – dla Nich i dla nas także. W naszych szkolnych progach – serdecznie witamy koleżanki i kolegów, którzy przyjechali z Ukrainy.

Redakcja

Co się w gazecie mieści, czyli *Spis treści*:

1. Od redakcji
2. Życzenia dla Szkoły i dla Kopernika
3. Pomnik Mikołaja Kopernika
4. Żołnierze wyklęci – kącik historyczny
5. Święta wiosny na świecie
6. Wywiad – 10 pytań do...
7. Twórczość szkolna
8. ”Matematyczne piękno...”
9. Kącik sportowy
10. Język obcy – nie jest mi obcy (język ukraiński)
11. Kulinaria
12. Recenzja książki
13. Twórczość własna – niezwykle kobiety
14. Smakołyk kuchni Bengal
15. Zwierzołuby
16. Sonda – ulubiona książka
17. Kosmiczna odyseja – twórczość własna
18. Horoskop
19. Aktualności

ŻYCZENIA dla SZKOŁY z okazji święta naszego PATRONA

4 marca nasza szkoła świętowała!!! Otrzymała się Dzień Patrona, w którym uczniowie wraz z nauczycielami, wzięli udział w specjalnie na tę okazję przygotowanym projekcie oraz konkursach: postać Mikołaja Kopernika, piernik toruński. Szkolny Samorząd Uczniowski przygotował tak zwaną wirtualną skrzynkę, do której chętni uczniowie mogli przysyłać życzenia dla szkoły, dla Kopernika. Życzenia są niezwykle, sami przeczytajcie:

Droga Szkoło, w dniu Twojego święta życzę Ci więcej sukcesu niż gwiazd na niebie. Twoim uczniom życzę dużo odkryć i sukcesów w przyszłości. Niech Twój patron wszystkich inspiruje i sprawia, żeby uwierzyli iż niemożliwe jest możliwe. (Barbara 4b)

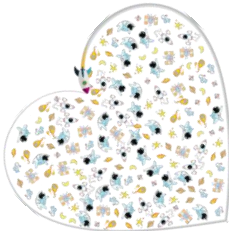
W związku z nadchodzącym Dniem Patrona chciałabym złożyć Tobie najszczerze życzenia. Żeby Twoja wiedza była rozpowszechniana na całym świecie. Byłaś naprawdę inspirującą osobą dla wielu i niech te życzenia będą przesłaniem dla następnych pokoleń. Aby Twojej wyniki badań - Mikołaju Koperniku, służył całej ludzkości. (Liliana 7d)

Z okazji święta Patrona naszej szkoły - Mikołaja Kopernika, składam Pani Dyrektor, Radzie Pedagogicznej, a także wszystkim uczniom - szczęścia, pomyślności, pogody ducha i samych wspaniałych dni. (Kamil 4b)

Z okazji Twojego święta, życzę byś był cały czas radosny, byś odkrywał nowe planety, rozwijał pasję, abyś napisał nową książkę :) (Magdalena 8G)

Szkoło im. Mikołaja Kopernika, życzymy Tobie, abyś była jeszcze piękniejsza. Miej w swoich murach mnóstwo uczniów osiągających liczne sukcesy. (Klasa VI a)

Droga Szkoło im. Mikołaja Kopernika

Z okazji Dnia Patrona życzę Wam abyście byli inteligentni i pełni pasji, jak Wasz patron. Byście odkrywali wielkie rzeczy tak ogromne jak odkrycie, że Ziemia nie jest w centrum wszechświata. Żeby życie Wasze było pełne nauki i zainteresowania. Mam nadzieję i życzę Wam abyście byli po śmierci znani tak jak Kopernik i aby ludzie wspominali Was z uśmiechem na twarzy. (Nikola 7e)

Mikołaju Koperniku - patronie nasz, dzisiaj wielkie święto masz, jesteś naszym patronem od wielu lat, przy Tobie się czuję jak młodszy brat, niech ziemia się kręci wokół słońca, a Ty bądź naszym patronem już do końca, niech Ci słońce zawsze świeci i szanują Cię z "czwórki" dzieci, a ziemia niech się zawsze kręci, byśmy do nauki zawsze mieli chęci. (Krzysztof 8g)

Drodzy uczniowie szkoły Kopernika! Życzę Wam samych dobrych ocen, wielkich osiągnięć w nauce, spełnienia marzeń oraz celów i wszystkiego czego sobie zapragniecie.

(Radosław 7e)

Mikołaju Koperniku z okazji Twojego święta chcę Ci powiedzieć, że zawsze o Tobie będziemy pamiętać i dobrze wspominać oraz cieszyć się, że jesteś patronem naszej szkoły. (Nikola 8g)

Droga Szkoło!

Z okazji Twojego święta

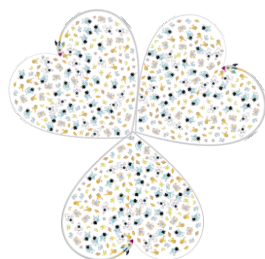
życzę Ci nadal wielu cierpliwych, mądrych i serdecznych Nauczycieli.

Uczniów, którzy będą mówić z dumą - to moja szkoła!

Oraz wielu sukcesów w nauce i sporcie.

Kącik historyczny

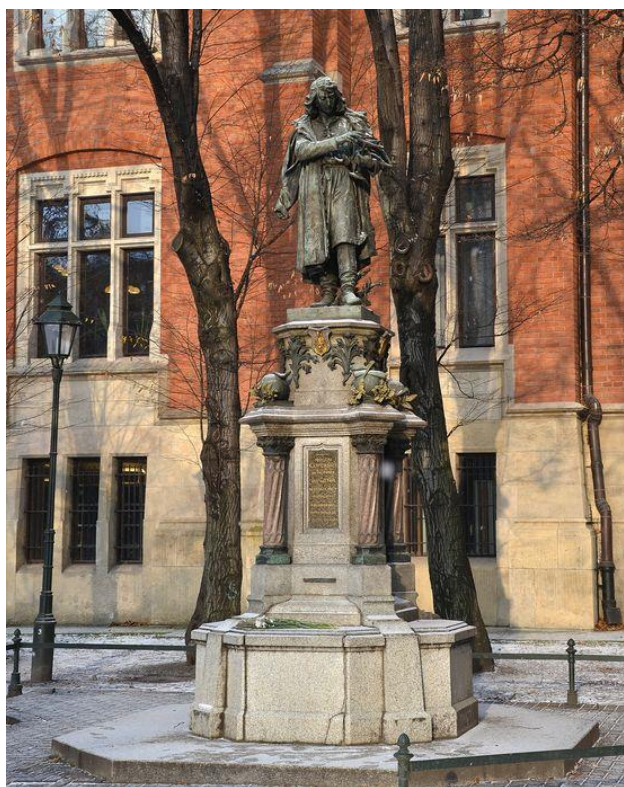
(Szymon 7h)

POMNIK MIKOŁAJA KOPERNIKA W KRAKOWIE

Mikołaj Kopernik przyszedł na świat 19 lutego 1473 roku w Toruniu. W wieku osiemnastu lat ukończył naukę w miejscowej szkole parafialnej przy kościele św. Jana. Kolejny etap jego życia związany jest z Krakowem, gdzie latach 1491–1495 studiował w Akademii Krakowskiej, która wówczas była ogniskiem myśli humanistycznej i ośrodkiem studiów astronomicznych.

Pomnik M. Kopernika w Krakowie

W roku 1491, czyli na rok przed odkryciem przez Kolumba Ameryki, młody Mikołaj razem z bratem Andrzejem zapisali się na Akademię wpłaciwszy czesne do kvestury. Ten autentyczny wpis przechowywany jest w zbiorach Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w pomieszczeniu zwanym Pokojem Kopernika (aczkolwiek sam astronom nigdy w Collegium Maius nie mieszkał) możemy go zobaczyć razem z kompletem instrumentów: torquetum (1480), astrolabium (1486), globusem nieba wraz z astrolabium (1480), które dotarły z Węgier do Krakowa w trakcie jego nauki.

(źródło: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

Wanda Chotomska
“Dzieci stawiają pomnik”

Co Kopernik robił? Wiecie?
- On coś odkrył pierwszy w świecie...
    - Mnie obito się o uszy,
    że Kopernik Ziemię ruszył.
- Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię,
    polskie wydało go plemię.
- Wstrzymał Słońce? Co to znaczy?
    - Ja wam mogę wytłumaczyć!
    - Tata mówił, że przed laty
    ludzie się nie znali na tym
i nie wiedział nikt z uczonych,
jak ten świat jest urządzony
"Słońce krąży wokół Ziemi" -
    powtarzali ci uczeni
    i pojęcia żaden nie miał,
    że to właśnie krąży Ziemia.
    Krąży, krąży i bez końca
    kręci się dokoła Słońca!
To Kopernik odkrył pierwszy
i stąd właśnie jest ten wierszyk:
"Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię,
polskie wydało go plemię".

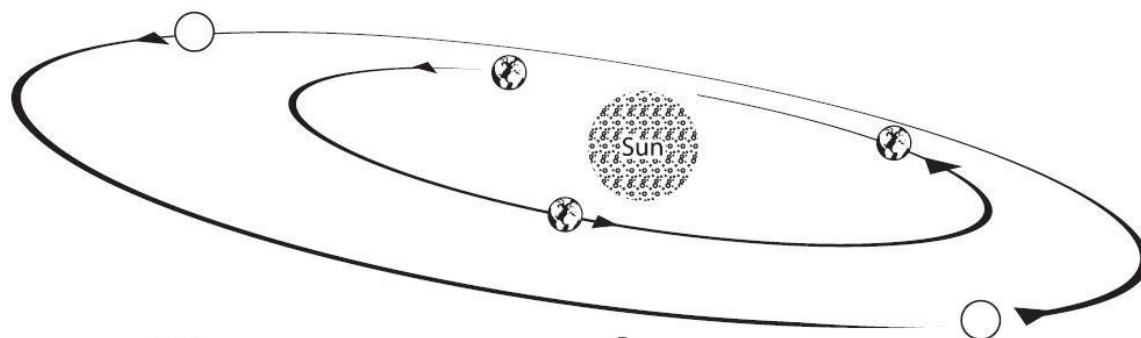

Jan Matejko, "Astronom Kopernik, czyli rozmowa z Bogiem"

Mikołaj Kopernik

(1473-1543)

Kącik historyczny

Żołnierze wyklęci - pamiętamy!

1 marca jest obchodzony Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Upamiętniamy w tym szczególnym dniu walkę Polaków o niepodległość od komunistycznego zniewolenia. Oddawali oni swoje życie i zdrowie za Ojczyznę i za to należy im się wielki szacunek. Jednym z najśłynniejszych żołnierzy wyklętych był rotmistrz Witold Pilecki pseudonim „Witold”. Wielki bohater trafił celowo do Auschwitz, by dokumentować niemieckie zbrodnie, a później z obozu uciekł. Gdy Niemcy przegrali wojnę, Pilecki przeciwstawił się sowietyzacji Polski. Po wojnie został aresztowany przez UB (Urząd Bezpieczeństwa). Był torturowany w więzieniu m.in. przez jednego z najokrutniejszych komunistycznych śledczych Eugeniusza Chimczaka. 3 marca 1948 roku został postawiony przed Rejonowym Sądem Wojskowym w Warszawie. Decyzją “sędziego” 15 marca 1948 roku Witolda Pileckiego rozstrzelano. Ostatnim żołnierzem wyklętym był Józef Franczak pseudonim „Lalek”. Działał on w konspiracji 24 lata, po czym 21 października 1963 roku walcząc z bronią w ręku, zginął w potyczce. “Lalek” został pośmiertnie już w wolnej Polsce odznaczony Orderem Odrodzenia Polski w 2008 r., a odznaczenie przyjął jego syn Marek Franczak. Żołnierze wyklęci byli wielkimi ludźmi, naszymi bohaterami i gdyby nie oni, to być może nie znalibyśmy takiej rzeczywistości, jaką znamy teraz. Pokazali nam, że walka o wolność nie ma ceny, co w dzisiejszych niespokojnych czasach znowu ma wielkie znaczenie.

(Antoni Małysa, kl. 7d)

Święta wiosny na świecie

Święta powitania wiosny mają wieloletnią tradycję na całym świecie. Pierwszy dzień wiosny to nadejście ciepłych dni i pożegnanie zimy. W wielu kulturach ten czas postrzegany jest jako nadejście tego co nowe, radosne i przebudzone. W każdym kraju ludzie obchodzą ten dzień na własny sposób. Nie wszędzie święto wiosny obchodzi się 21 marca, niektórzy świętują już w lutym – wraz z pojawieniem się pierwszych przebiśniegów, inni czekają aż do maja, gdy zrobi się już naprawdę ciepło. Zawsze jednak towarzyszy temu wesoła zabawa oraz rytuały mające na celu odpędzenie zimowych mrozów i zapewnienie pomyślności w dalszej części roku.

POLSKA [21 marca]

W Polsce pierwszy dzień wiosny przypada na 21 marca. Topimy wówczas Marzannę. Marzanna to uosobienie zimy oraz śmierci. Wyprowadzenie jej poza zabudowania wsi, spalenie lub zatopienie, przywołuje wiosnę. Obecnie jest to głównie zabawa dla dzieci i młodzieży. Jest to świetna okazja do wyjścia ze szkoły [przepadają lekcje!]. Jest to także pretekst do wagarowania bez zgody nauczycieli, którzy zwykle traktują to z większym, niż zwykle, pobłażaniem.

LITWA [8 marca]: Kaziukas

Jest to festiwal poświęcony przyjściu wiosny, „nieuczesana” radość. Symbolem **Kaziukasa** są kwiaty. Głównym atrybutem kaziuka jest utworzony z suchych zeszłorocznych kwiatów oraz różnych aromatycznych traw i kłosów, bukiet. Innym symbolem jest gliniany dzwonek, którego dźwięk rozbrzmiewa niemal na każdym kroku. Słychać także dziesiątki innych muzycznych narzędzi, na których grają setki muzyków.

BUŁGARIA: przekupywanie Baby Marty [1 marca]

Baba Marta to znana w Bułgarii złośliwa staruszka, która za wszelką cenę stara się opóźnić odejście zimy. Aby do tego nie doszło, Bułgarzy przygotowują białe -czerwone gałganki zwane martenicami. Gałganki te mają różny kształt: jedne mają postać laleczek, inne są pomponikami czy wstążeczkami. Pierwszego marca Bułgarzy obdarowują się tymi gałgankami, co ma zadowolić Babę Martę do tego stopnia, by ta nie opóźniała odejścia zimy. Martenicami dekoruje się również drzewa i domy, są one symbolem budzenia się świata po zimowym śnie.

SERBIA [6 maja]: woda symbolem odnowy

Paparuda to wiosenny zwyczaj rytualnego wywoływania deszczu, obchodzony w krajach zamieszkałych przez Słowian południowych. Wiąże się on z procesjami

barwnych korowodów dziewcząt i chłopców przez wieś lub miasteczko, połączonymi ze śpiewaniem piosenek i oblewaniem uczestników wodą.

RUMUNIA [1 marca]: Martisor

Symbolem święta są kokardki wykonane ze sznureczków kolorowej wełny. Tradycja obchodów symbolizuje szczęście oraz radość z budzącego się nowego życia. Od 1 marca przez cały tydzień odbywają się ludowe zabawy, a uczestnicy wręczają sobie symboliczne upominki.

HISZPANIA [16-19 marca]: święto ognia

Przygotowania zaczynają się już na początku marca, gdy mieszkańcy przygotowują ogromne kukły nazywane Fallami. Tworzą je z kartonu, plastrów wosku i drewna. 16 marca odbywa się wielka parada rzeźb, a kulminacyjnym punktem obchodów jest 19 marca, gdy kukły zostają spalone.

IRLANDIA [1 luty]: Imbolc czyli magia światła

Nadejście dnia św. Brygidy wiązało się z czasem płodności, owce zaczynały dawać mleko, słońce, świecąc coraz wyżej i mocniej, ogrzewało ziemię, która przygotowywała się do wydania nowych plonów. Św. Brygidę, która w celtyckiej mitologii utożsamiana była z młodą pełną życia dziewczynką, wspomina się pierwszego dnia lutego, a więc wówczas, gdy jeszcze oznaki wiosny były niemal niezauważalne.

NORWEGIA [połowa maja]: słodkie poczęstunki

Najpóźniej, bo w połowie maja, wita wiosnę Norwegia. Ten dzień nie jest przypadkowy. Jest to rocznica niepodległości, a także wtedy Femud (drugie co do wielkości jezioro w *Norwegii*), zaczyna odmarzać. Kiedy zaczyna znikać lodowa kora to znak, że można zmienić odzież z zimowej na lżejszą. Tego dnia ludzie odwiedzają sąsiadów i zapraszają ich na **panekaker og multer** – naleśniki z dżemem z moroszeki.

SZWECJA [30 kwietnia]: Noc Walpurgii

Noc Walpurgii należy do jednych z najstarszych europejskich obrzędów. Tęsknotę Szwedów za latem i pragnienie pożegnania zimnych, krótkich dni, Szwedzi świętują, gromadząc się licznie na placach w centrum miasta, w parkach czy na wzgórzach. Rozpalają ogniska, piją i jedzą oraz śpiewają zawsze te same piosenki, zwiastujące koniec zimy i nadejście wiosny.

SZWAJCARIA [3 poniedziałek kwietnia]:Wiosenny Festiwal

Festiwal Wiosenny Sechseläuten odbywa się, o ile nie koliduje to z Wielkim Tygodniem, co roku w trzeci poniedziałek kwietnia. Bogactwo barw i dźwięków muzyki, wielotysięczne pochody w historycznych strojach, palenie bałwanka na stosie oraz inne

imprezy towarzyszące pożegnaniu w największym szwajcarskim mieście, Zurychu, sięgają tradycji średniowiecza.

HOLENDRSKIE i AUSTRALIJSKIE: Święto Kwiatów [kwiecień\wrzesień]

Bloemencorso Bollenstreek to parada kwiatowa pojazdów w Holandii. 12 godzinna parada odbywa się z miejscowości Noordwijk do Haarlem. Przez 40 km suną platformy artystów. Wszystko ozdobione jest żonkilami, tulipanami i hiacyntami. Święto odbywa się w kwietniu. Festiwal kwiatów od kilku lat odbywa się także w Australii. Nosi on nazwę Floriada i ma miejsce w Canberze - stolicy kraju. Z uwagi na to, że Australia znajduje się na południowej półkuli, wiosna rozpoczyna się tam we wrześniu. A my wtedy witamy jesień.

JAPONIA-Kwitnące Wiśnie [3 lub 4 lutego]: Odpędzenie demonów

Tradycyjnym wiosennym zwyczajem w Japonii jest święto Hanami. Polega ono na podziwianiu urody kwiatów, szczególnie wiśni. Kwitnienie wiśni trwa zazwyczaj w marcu lub kwietniu i jest wyczekiwane przez większość Japończyków.

Powitanie wiosny w CHINACH i chiński Nowy Rok (styczeń - luty)

Charakterystycznym symbolem jest znak „chun dao”, który oznacza, że nadeszła wiosna. Wieszka się go przed wejściem do domów. Wokół witryn przykleja się pasy czerwonego papieru, które mają przyciągnąć powodzenie i szczęście. Nowy Rok to dla Chińczyków nowy początek i każdy powinien robić to, co mu sprawia radość.

INDIE (miesiąc phalguna luty - marzec): święto Holi

Z okazji zrównania dnia z nocą, w miesiącu phalguna na przełomie lutego i marca rozpoczyna się jedno z najradośniejszych i najbardziej kolorowych świąt. Tego dnia mieszkańcy Indii polewają się barwioną wodą i posypują kolorowym proszkiem zwanym gualal. Zwyczaj ten symbolizuje pożegnanie zimy i przywitanie budzącej się do życia przyrody. W zwyczajach święta Holi niektórzy widzą wiele związków z naszą Wielkanocą.

(źródło: www.sjikip.us.edu.pl)

(Natalia Gondko, kl. 3c)

10 pytań do ....

W tym numerze *Copernicusa* przeprowadziliśmy wywiad z **panią Bożeną Zdzienicką** wicedyrektorką naszej szkoły oraz nauczycielką matematyki. Zapraszamy do lektury.

1. Co najbardziej lubi Pani w byciu nauczycielem?

Kontakt z młodymi ludźmi, obserwowanie jak się zmieniają, jak zdobywają wiedzę, co myślą, co ich bawi, a co smuci, jakich wyborów dokonują i co chcą w życiu robić. Niezwykle jest to, że jako nauczyciel można odpowiadać na wiele ich pytań, niekoniecznie związanych, jak w moim przypadku, z matematyką.

2. Kim Pani chciała zostać, gdy była Pani w naszym wieku?

Będąc całkiem małą chciałam zostać stewardessą, bo myślałam, że w ten sposób można zwiedzać świat:-) Później odkryłam, że to podróżnik ma taką możliwość i że niestety nie jest łatwo nim zostać - zwłaszcza kobiecie.

3. Jakiej lektury Pani najbardziej nie lubiła?

Już jako dziecko bardzo lubiłam czytać, ale „Janko Muzykant” był nowelą, która mnie bardzo przygnębiła. Nie mogłam zrozumieć, po co mam czytać o okrucieństwie wobec dziecka. Do dziś jestem zwolennikiem większej liczby lektur w kanonie, które niosą ze sobą pozytywne przesłanie. Uczniowie szkoły podstawowej powinni odkryć przyjemność czytania poprzez lektury, które są bliskie ich światu.

4. Jaki był Pani ulubiony przedmiot, gdy chodziła Pani do szkoły?

Oczywiście była to królowa nauk, bo matematyki nie musiałam się uczyć, a rozwiązywanie zadań, zwłaszcza wymagających „główkowania”, zawsze sprawiało mi przyjemność. Bardzo lubiłam też język polski, a to chyba przez zamiłowanie do czytania książek.

5. Jakie są najprzyjemniejsze, a jakie najtrudniejsze momenty w pracy wicedyrektora szkoły?

Praca wicedyrektora polega w głównej mierze na organizacji pracy Szkoły - to tworzenie planów zajęć nauczycielom i uczniom, organizacja egzaminów, świąt, apeli, itp. Jest to duże wyzwanie, bo Szkoła liczy około 90 nauczycieli i ponad 600 uczniów. Najprzyjemniejsze momenty to te, w których wszystko co się zaplanowało i zorganizowało działa prawidłowo, a ludzie wokół, zarówno nauczyciele jak i uczniowie, są zadowoleni. Najtrudniejsze dla mnie jest to, gdy mimo najszczerzych chęci, z przyczyn niezależnych, nie udaje się spełnić czyichś oczekiwań czy usprawnić kogoś pracy.

6. Kto jest Pani największym autorytetem? Jakie jest Pani motto życiowe?

Moim największym autorytetem jest Maria Skłodowska-Curie, która udowodniła, że przedmioty ściśle jak matematyka, fizyka czy chemia, nie są domeną tylko mężczyzn. Kobiety również mogą być w tych dziedzinach wybitne, czego przykładem była ona sama. Była pierwszym człowiekiem wyróżnionym nagrodą Nobla dwukrotnie (!!!) i pierwszą kobietą laureatką Nobla w dziedzinie chemii.

Moje życiowe motto brzmi: „Aby w życiu być kimś, wystarczy być człowiekiem”, bo najważniejsza dla mnie jest relacja z drugim człowiekiem.

7. Jaka jest Pani ulubiona książka?

To bardzo trudne pytanie, ponieważ jest bardzo wiele książek, które mnie zachwyciły.

Książką, do której najczęściej wracam jest „Mistrz i Małgorzata” Michała Bułhakowa.

8. Jaka jest Pani ulubiona potrawa?

Każda, pod warunkiem, że jest odpowiednio przyprawiona. Największą wagę przywiązuję do aromatu potrawy, dlatego cenię kuchnię azjatycką i śródziemnomorską. Uwielbiam jak do przyrządzanych potraw są dodawane zioła i grillowane warzywa.

9. Jak spędza Pani czas wolny?

Na co dzień, każdą wolną chwilę spędzam czytając książki, słuchając muzyki, grając w planszówki i „szlifując” angielski, a w czasie urlopów podróżuję z rodziną.

10. Jakie jest Pani największe marzenie?

Jeszcze niedawno była to podróż do stóp Kilimandżaro.

Ostatnie wydarzenia na świecie spowodowały, że obecnie moim największym marzeniem jest pokój w Ukrainie.

Dziękujemy za poświęcony dla nas czas i odpowiedzi na pytania

Redakcja

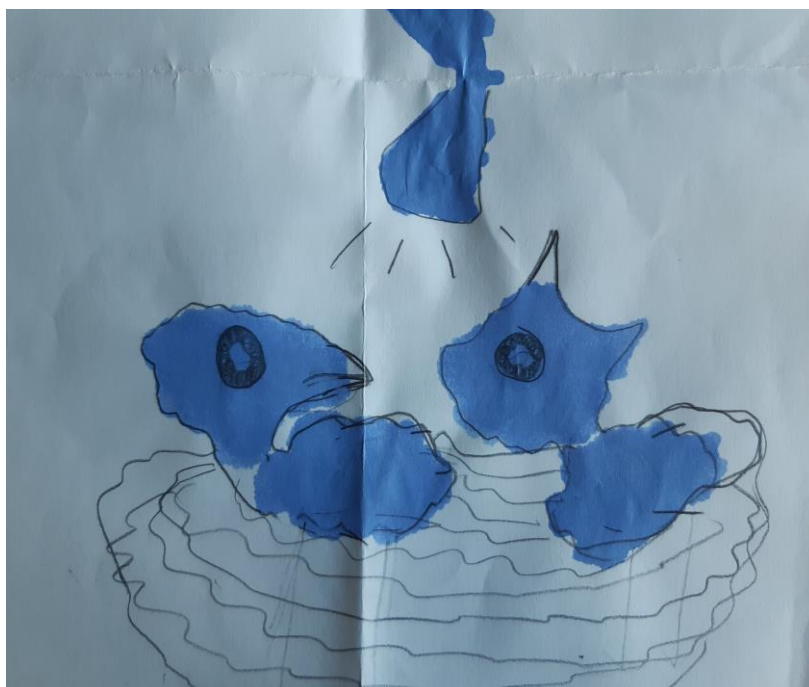
Twórczość szkolna...

Na lekcji języka polskiego -

Mój kleks przedstawia dwa małe pisklaki, które w gnieździe czekają na swoją mamę. Oto ich historia:

Ptasie rodzeństwo leżało spokojnie w gnieździe. Wtem jedno z nich obudził lekki deszcz. Pisklak spojrział na świat, w którym się obudził. Jego brat obudził się chwilę później. Rodzeństwo zaczęło rozglądać się wokół, szukając mamy. Były też bardzo głodne. Oba usiadły, rozłożyły skrzydła i zatrzepotały nimi kilka razy. Nagle, zauważyły jakiegoś ptaka w oddali. Ptak ten trzymał w dziobie ich ulubiony przysmak - dżdżownice. Jeden z braci zauważył, że tym przybyszem jest ich własna mama. Ptaki zaczęły wołać swoją rodzicielkę o jedzenie. Mama przycupnąwszy nad swoimi dziećmi, nakarmiła je dżdżownicami. Syte dzieci wróciły do snu i wszyscy żyli długo i szczęśliwie.

Łukasz, klasa 4

”Matematyczne piękno...”

14 marca Święto Liczby π

Co roku 14 marca obchodzimy Międzynarodowy Dzień Liczby π (Pi).

Co to jest liczba π ?

Liczba Pi, zwana też **Ludolfiną** to inaczej stosunek obwodu koła do jego średnicy. Jest to liczba niewymierna, to znaczy, że jej rozwinięcie dziesiętne jest nieskończone i nieokresowe. $\pi \approx 3,141592653589793238462643383279502884197169399375105820974944592307816406286208998628034825342117067982148086513282306647093844609550582231725359408128481117450284102701938521105559644622948954930381964428\dots$.

Ale kto to zapamięta??

My wykorzystujemy tylko przybliżenie tej liczby, które wynosi 3,14.

Stała ta pojawia się w wielu działach fizyki i matematyki, jest potrzebna między innymi do wyliczenia pola koła lub objętości kuli.

Dlaczego świętujemy 14 marca?

Datę 14 marca w notacji amerykańskiej zapisuje się jako 3.14, co kojarzy się z przybliżeniem liczby Pi. Wiele amerykańskich szkół obchodzi wtedy święto matematyki tzw. Pi Day. Warto przypomnieć, że dzień ten jest jednocześnie rocznicą urodzin Wacława Sierpińskiego i Alberta Einsteina.

Ciekawostki związane z liczbą π .

- Nazwa liczby Pi nie pochodzi od imienia (jak wiele osób myśli) Pitagorasa, a od greckiego słowa, które oznacza obwód (perimetron).
- W starożytności liczba Pi była stosowana przy rolnictwie i budownictwie.
- Informacje o liczbie Pi znajdziemy również w Biblii w Starym Testamencie.
- W Warszawie został pobity rekord tak zwanego - żywego łańcucha rozwinięcia liczby Pi. 627 osób stało z karteczkami. Każda jedna osoba, to jedna liczba po przecinku. W ten sposób powstało żywe rozwinięcie liczby Pi.
- Istnieje prawdopodobieństwo, że gdy przejrzymy pierwsze 2 miliardy cyfr po przecinku liczby Pi znajdziemy tam swój numer telefonu.
- Osobą, która potrafiła na pamięć wymienić najdłuższe rozszerzenie liczby Pi, był 60 letni Japończyk. Może to się wydać niemożliwe, ale zapamiętał aż 70 030 liczb po przecinku. Pobijanie rekordu Guinnessa trwało 16 godzin.

Jak dużo kolejnych cyfr rozwinięcia dziesiętnej liczby zapamiętasz?

Najczęściej używaną sztuczką mnemotechniczną, czyli ułatwiającą zapamiętywanie, jest wierszyk, w którym liczba liter kolejnego słowa, to kolejna cyfra w rozwinięciu dziesiętnym liczby. Oto krótki fragment (z błędem ortograficznym:-)) najbardziej popularnego przykładu takiego wiersza, autorstwa Kazimierza Cwojdzńskiego:

Kuć i orać w dzień zawzięcie bo plonów niema bez trudu...

3, 1 4 1 5 9 2 6 5 3 5...

Kuć i orać

W dzień zawzięcie

Bo plonów niema bez trudu

Złocisty szczęścia okręcie

Kołyszesz...

Kuć.

My nie czekajmy cudu.

Robota

To potęga ludu.

A jak obchodzimy to matematyczne święto w naszej szkole?

My również będziemy świętować przez cały tydzień już od 14 marca.

Wszystkie informacje otrzymasz od swojego nauczyciela matematyki.

Miej oczy i uszy szeroko otwarte:-)

Kącik sportowy

MARCOWE SZALEŃSTWO

Inaczej zwane największą imprezą USA pod specjalnym nadzorem. W Stanach Zjednoczonych co roku odbywa się “March Madness”- Marcowe Szaleństwo. W 2021 roku odbył się już 82. turniej o koszykarskie uniwersyteckie mistrzostwo USA. W 2020 r. poprzez pandemię ludzie byli zmuszeni odwołać Marcowa Szaleństwo. Wielki turniej polega na rozgrywkach kilkudziesięciu zespołów, które awansowały do turnieju, przegrywający odpada. Nie ma drugich szans/rewanży. (Nikola G.)

JĘZYK OBCY – NIE JEST MI OBCY

Od 24 lutego 2022 roku – bardzo dużo się zmieniło! Nasi wschodni sąsiedzi – Ukraińcy, zmagają się z niezwykle trudnym czasem w Ich życiu... Zostali zaatakowani przez wojska rosyjskie, zmuszeni do nagłego opuszczania swoich domów...

Wszyscy łączymy się z Nimi w bólu. Wierzymy, że jeszcze będzie dobrze!

W tym numerze *Copernicusa* podjęliśmy współpracę ze Stasiem, naszym kolegą z piątej klasy, który pochodzi z Ukrainy. Oto kilka zwrotów ukraińskich, które dla nas przygotował. Może skorzystamy...

1. Dzień dobry - ДОБРИЙ ДЕНЬ (czyt. *dobryj deń*)
2. Cześć – ПРИВІТ (czyt. *prywit*)
3. Jak się masz? - ЯК В ТЕБЕ СПРАВИ? (czyt. *jak w tebe sprawy*)
4. Ile masz lat? - СКІЛЬКИ ТОБІ РОКІВ? (czyt. *skilky tobi rokiw*)
5. Skąd pochodzisz? - ЗВІДКИ ПОХОДЕШ? (czyt. *zwitky pochodysz*)
6. Jak mogę pomóc? - ЯК МОЖУ ПОМОГТИ? (czyt. *jak možu pomochty?*)
7. Czy zostaniemy przyjaciółmi? - ЧИ ЗОСТАНЕМО ДРУЗЯМИ? (czyt. *czy zostanemo druzjamy*)
8. Lubię Cię - ЛЮБЛЮ ТЕБЕ (czyt. *lubliu tebe*)
9. Jesteś wyjątkowy - ТИ ОСОБЛИВИЙ (czyt. *ty osoblywyj*)
10. Dziękuję – ДЯКУЮ (czyt. *djakuju*)
11. Proszę – БУДЬЛАСКА (czyt. *budzilaska*)
12. Przepraszam – ВИБАЧТЕ (czyt. *wybaczte*)
13. Jak masz na imię? - ЯК МАЙЕШ НА ІМ'Я? (czyt. *jak majesz na imja*)
14. Tak – ТАК (czyt. *tak*)
15. Nie – НІЕ (czyt. *nie*)
16. Do widzenia – ДОПОБАЧЕННЯ (czyt. *dopobaczenia*)
17. Nie rozumiem - НЕ РОЗОМІЮ (czyt. *ne rozumiju*)
18. Nie rozumiem po ukraińsku - НЕ РОЗУМІЮ ПО УКРАЇНЬСКУ (czyt. *ne rozumiju po ukraińku*)
19. Nie rozumiem po polsku - НЕ РОЗОМІЮ ПО ПОЛЬСЬКЕ (czyt. *ne rozumiju po polskie*)
20. Ja umiem liczyć - Я ВМІЮ РАХУВАТИ (czyt. *ja wmiju rachuwaty*)

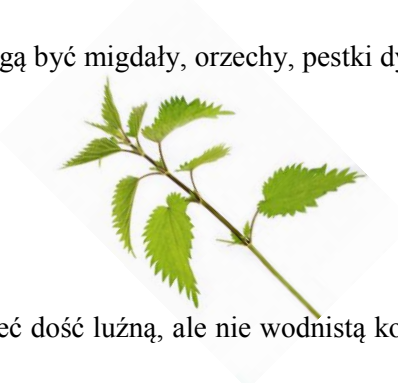
KULINARIA...

O przednówku i smakołykach z pokrzywy, czyli “Świętego Marka! Nie ma co włożyć do garnka!”

Mało kto pamięta dziś o przednówku. Był to okres, gdy zaczynała kończyć się zima, ale nie nadchodziła jeszcze na dobre wiosna. Przednówek był trudnym okresem, zwłaszcza dla biednych mieszkańców wsi. Zapasów zgromadzonych jesienią nie było, lub się kończyły, a nie było jeszcze żadnych nowych plonów. Wyobraźcie sobie życie swoich przodków w tym trudnym okresie głodu. Nie było możliwości pójścia po prostu do marketu i kupienia czego tylko dusza zapagnie, tak jak dziś. Sklepów nie było, więc pozostawało prośenie o pomoc bogatszych sąsiadów lub żywienie się wszystkim, co można było zjeść. Jedzono korę niektórych drzew i mielono na mąkę żołądzie. Gdy tylko wiosna zaczynała się zielenić, do resztek posiadanej mąki mielono i dodawano do pieczenia: dębowe liście, słomę, groch, igliwie sosnowe, a nawet glinę. “Chleby” pieczono również na bazie mietlicy, protoplastki naszej pszenicy, wysokiej trawy łąkowej oraz perzu. Wszystko po to by zapełnić skurczony z głodu żołądek. Jedną z roślin ratującą ludzi od śmierci głodowej była pokrzywa, z której gotowano zupy. Pokrzywa powiecie?! Ten kłujący wstrętny chwast? Tak właśnie! Pokrzywa to niezwykła roślina i nasi przodkowie wiedzieli co robią. Dziś także możemy ją wykorzystać i podreperować przy okazji osłabiony zimą organizm, ponieważ zielsko ma mnóstwo witamin i innych cennych składników. Do jedzenia nadają się tylko młode listki i pędy przed kwitnieniem, więc na zbiór jest czas tylko do maja. Z pokrzywy można zrobić zdrową zupkę, dodać do jajecznicy, ale można też zrobić pokrzywowe pesto. Włosi mają swoje Pesto Genovese z bazylią i orzeszkami piniowymi, a ja jako miłośnik Italii, ale też polski patriota, przygotowuję Pesto Polonese..., z pokrzyw właśnie. Gdy zazielenią się pola, a przy rowach, miedzach i obrzeżach lasu wyrośnie pokrzywa, ruszajcie na zbiory (rękawiczki!) i przyrządzajcie pokrzywowe cuda. Pamiętajcie tylko by miejsca zbiorów były daleko od dróg i innych miejsc zanieczyszczonych. Na zdrowie!

Pesto z pokrzywy

- parę garści młodych listków i pędów pokrzywy (sparzyć wrzątkiem na sicie odcedzić, poczekać aż ocieknie i ostygnie),
- pół szklanki słonecznika uprażonego na patelni ostudzonego (mogą być migdały, orzechy, pestki dyni),
- łyżka soku z cytryny,
- kilka łyżek oliwy z oliwek,
- ząbek lub dwa czosnku,
- sól, pieprz do smaku,
- opcjonalnie trochę twardego sera (parmezan, bursztyn, cheddar).

Wszystkie składniki zmiksować. Robię na oko, nie jak w aptece. Ma mieć dość luźną, ale nie wodnistą konsystencję. Świetne jako sos do makaronu, ale też do smarowania kanapek.

Marek Małysa

RECENZJA KSIĄŻKI

Marzec nazywany jest miesiącem kobiet...

Zatem moją propozycją w tym numerze szkolnego *Copernicusa* będzie książka o kobiecie – dziewczynie. Niezwykłej osobie! „**Która to Malala?**” Renaty Piątkowskiej, to piękna opowieść, oparta na prawdziwej historii – Malali Yousafzai. Młoda Pakistanka uczyła się w szkole ze swoimi kolegami i koleżankami pod rządami talibów. Jednak pewnego dnia, życie Malali zawisło na włosku...

„Która to Malala?” opowiada o odwadze i sile najmłodszych ludzi, a także o tym, że warto walczyć w obronie niewinnych i słabszych. Malala Yousafzai jest idealnym przykładem kobiety odważnej, z chęcią niosącej pomoc. Bądźmy, jak Malala!

”Weźmy nasze książki i pióra.

To najpotężniejsza broń.

Jedno dziecko, jeden nauczyciel,
jedna książka i jedno pióro - mogą zmienić świat”

Malala Yousafzai, 2013 rok

Zapraszam do naszej szkolnej biblioteki. Tam wypożyczysz tę książkę.

Gabriela Góra

|TWÓRCZOŚĆ WŁASNA|

Niezwykłe kobiety w historii świata

Od wielu lat wiadomo, że kobiety w poprzenich epokach nie miały żadnego wpływu ani na politykę, ani nawet na swój własny los. W tym artykule chciałem przedstawić kilka kobiet, które mimo wszystko były sprytne i zapisały się w historii. Jest ich zapewne znacznie więcej, jednak ja opiszę kilka z nich. - *Aleksandra Lisowska* pochodząca z Rohatynia (dawne tereny Rzeczypospolitej, obecnie Ukraina.) Przybyła do pałacu sułtana Sulejmana Wspaniałego. Swoim uporem, sprytem, determinacją i urodą zdobyła jego względy. Miała na sułtana niezwykle wpływ. Zajmowała się polityką i doprowadziła do tego, że jej pozycja jako kobiety, matki i żony była niepodważalna. W świecie, gdzie kobieta miała ograniczone prawa, a zwłaszcza w Islamie, to nielada wyczyn. Do dziś jest i będzie wielką postacią w Turcji, a imię jej to Hürrem.- Znaną postacią jest *królowa Bona*. Wielka kobieta, polityk, bardzo wykształcona i inteligentna. Równie dobrze radziła sobie ze swoim mężem, mając wpływ na jego decyzje polityczne. Trafnie przewidywała ruchy dobre dla kraju, wrogów rozszyfrowała w mig, a tych którzy byli jej potrzebni do osiągnięcia celu, umiała do siebie przekonać. - *Joanna D'Arc* podczas wojny stuletniej przyczyniła się do kilku ważnych zwycięstw armii francuskiej, twierdząc, że działa kierowana przez Boga. Została schwytała przez Burgundczyków i przekazana Anglikom, osadzona przez sąd kościelny i spalona na stosie w wieku 19 lat. 24 lata później papież Kalikst III dokonał rewizji decyzji sądu kościelnego. Uniewinnił ją i określił przeprowadzony w Rouen proces jako sprzeczny z prawem. Została beatyfikowana w 1909 roku i kanonizowana w 1920 r. Oczywiście w historii świata i Europy jest wiele sławnych i niezależnych kobiet, o których czas nie zapomni. To między innymi *Margaret Thatcher* czy *Maria Skłodowska-Curie*. Kobiety te pokazały i udowodniły, że rozwijanie pasji i talentu, jest niezwykle ważne w życiu każdego, bez względu na płeć, pochodzenie czy wiarę.

(źródło: historia.org.pl)

Z OKAZJI PRZYPADAJĄCEGO NA 8 MARCA ŚWIĘTA – **DNIA KOBIET**

redakcyjni mężczyźni życzą wszystkim paniom
spełnienia najskrytszych marzeń!

(Krystian W.)

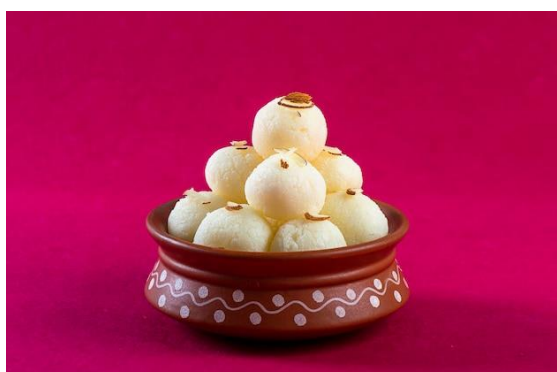
Smakołyk kuchni Bengalu - deser Rasgulla

Składniki:

- 1 litr świeżego pełnotłustego mleka
- 2-3 łyżki soku z cytryny
- 4 szklanki wody
- 1 szklanka cukru

Przygotowanie:

Mleko wlewamy do garnka i mieszając od czasu do czasu, doprowadzamy do wrzenia. Wyłączamy ogień i mieszając, powoli wlewamy do mleka sok z cytryny. Pod wpływem kwasu, mleko zacznie się „warzyć”. Mieszymy do momentu, kiedy mleko rozdzieli się na ser i żółtą klarowną serwatkę. Przepędzamy przez czystą szmatkę, odciskamy (uwaga: gorące). Szmatkę z serem przepłukujemy czystą wodą, aby pozbyć się pozostałości soku z cytryny, po czym dokładnie odciskamy wodę. Ser pozostawiamy zawieszony w szmatce na przynajmniej pół godziny dla pozbycia się resztek wody. Do dużego garnka wlewamy cztery szklanki wody, dodajemy 1 szklankę cukru. Wodę z cukrem podgrzewamy do zagotowania. Wyjęty ze szmatki ser wyrabiamy rękami przez kilka minut, powinniśmy uzyskać gładką masę bez żadnych grudek. Ser dzielimy na cztery części, następnie z każdej części formujemy dłońmi po cztery kulki – otrzymujemy 16 kulek. Serowe kulki wkładamy do gotującego się syropu cukrowego, gotujemy na małym ogniu pod przykryciem przez 15 minut. Kulki powinny około dwukrotnie zwiększyć swoją średnicę. Kulki pozostawimy w syropie do przestygnięcia. Deser podaje się schłodzony. **Mniammmm.... ☺**

(Jarín M.)

Babka wielkanocna

Składniki :

- 4 jajka
- 200 g masła
- skórka i sok z 1 cytryny
- 1 szklanka cukru (180 g)
- 1 łyżka cukru waniliowego (lub 1 laska wanilii)
- 1 szklanka mąki pszennej tortowej (160g)
- 1\2 szklanki mąki ziemniaczanej (90 g)
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia

Przygotowanie

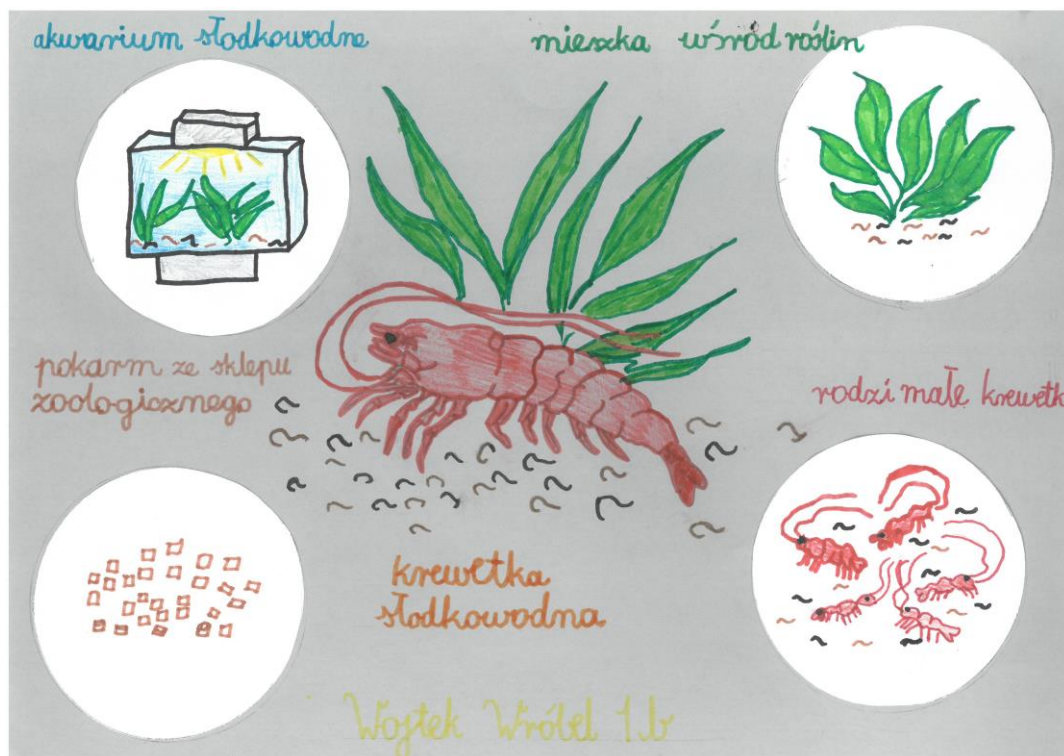
- Przygotować formę na babę z kominem po środku (śr . ok. 22-25 cm), posmarować ją 1 łyżką masła i wysypać bułką tartą. Piekarnik nagrzać do 170 stopni C (grzanie góra i dół bez termoobiegu).
- Masło roztopić, do letniego tłuszczu dodać sok i skórkę z cytryny, odstawić.
- Do większej miski wbić jajka, dodać cukier i ubijać przez około 10 minut na jasną, gęstą i puszystą masę. W międzyczasie dodać cukier waniliowy lub ziarenka wyskrobane z przepołowionej laski wanilii.
- Do drugiej miski przesiać mąkę pszenną razem z mąką ziemniaczaną oraz z proszkiem do pieczenia, wymieszać.
- Do ubitych jajek dodać mieszankę dodać mieszankę mąki i zmiksować krótko na małych obrotach miksera do połączenia się składników w jednolite ciasto (można przez chwilę miksować mikserem, później przez chwilę mieszać delikatnie szpatułką, później znów zmiksować).
- Do ciasta wlać masło i zmiksować do połączenia się składników w jednolite ciasto. Ciasto będzie miało konsystencję podobną do budyniu. Masę wlać do przygotowanej formy i wstawić do piekarnika. Piec przez ok. 45 minut
- Po upieczeniu wyjąć i ostudzić. Można upiec i dzień wcześniej i trzymać w formie pod przykryciem.
- Po ostudzeniu wyjąć babkę na paterę i posypać cukrem pudrem lub polukrować.

Smacznego

ZWIERZOLUBY

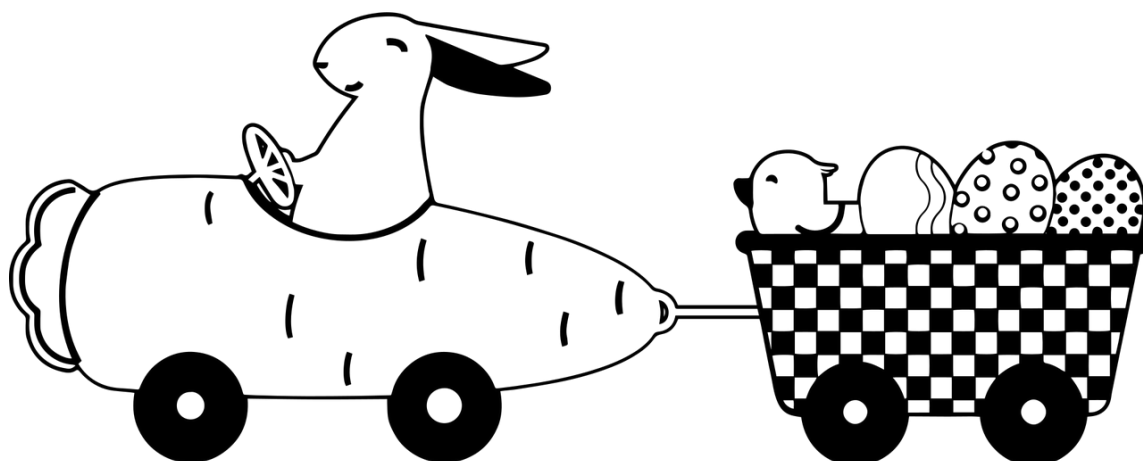

Panda ma dwa kolory biały i czarny. Pandy lubią jeść bambusy. Pandy lubią się bawić, a gdy są zmęczone śpią na drzewach.

Wielkanocne łamigłówki

1. Jeden taki dzień w całym roku mamy, że gdy nas obleją to się nie gniewamy.
2. Mały, żółty ptaszek z jajka się wykluwa, zamiast piór ma puszek więc jeszcze nie fruwa.
3. Wielkanocna zupa w niej kielbaska pływa. Jest tam też jajeczko, żółte jak słońeczko.
4. Leży w koszyczku pięknie wystrojone, malowane, pisane, drapane lub kraszone.
5. Ukrywa w Wielkanoc słodkości różne, więc każde dziecko na niego czeka. Zobaczyć go jednak – wysiłki to próżne, bo on susami kic! kic! Ucieka.
6. Wyrośnięta pani, lukrem jest polana. Na świątecznym stole pyszni się od rana.
7. Kolorowe jajka, barwne malowanki . Nie ma na nich wzorków, bo to są?
8. Upiecze go mama dla synka, upiecze go mama dla córek, na Wielkanocnym stole musi być pyszny?

Ulubiona książka według uczniów naszej szkoły

Tym razem nasi uczniowie zagłosowali na „Wiedźmina”.

„**Wiedźmin**” – cykl książek polskiego pisarza fantasy Andrzeja Sapkowskiego i oparta na nim franczyza medialna oraz rodzaj najemnego łowcy potworów, który dał im nazwę.

Tytułowi wiedźmini zajmują się odpłatnym zabijaniem potworów zagrażających bezpieczeństwu ludzi żyjących w świecie wiedźmina. Głównym bohaterem cyklu jest wiedźmin Geralt z Rivii.

Cykl wiedźmiński (jeszcze wówczas nieplanowany przez autora), zaczął się jako seria opowiadań, pierwotnie publikowanych na łamach miesięcznika „Fantastyka”. Były głównie nowymi wersjami znanych legend i baśni.

Pierwszym z nich było opowiadanie *Wiedźmin* z grudnia 1986 roku, napisane na konkurs „Fantastyki”, w którym zajęło III miejsce (I miejsce zajęło opowiadanie *Wróćcieś Sneogg, wiedziaam...* Marka S. Huberatha).

„Saga o wiedźminie” to pięć powieści o wiedźminie Geralcie (*Krew elfów, Czas pogardy, Chrzest ognia, Wieża Jaskółki, Pani Jeziora*), w których Sapkowski łączy wiele wątków rozpoczętych w opowiadaniach oraz dodaje nowe. Oprócz samego wiedźmina, główną bohaterką jest również Ciri – dziecko-niespodzianka znane już z opowiadań. Nazwa „Saga o wiedźminie” została nadana przez wydawcę – Sapkowski zamierzał nazwać sagę „Krew elfów”, zaś pierwszy tom miał być pierwotnie zatytułowany *Lwiątka*.

(Olaf H.)

KOSMICZNA ODYSEJA

Jest rok 2050. W bazie kosmicznej NASA na planecie Mars pracują Max, Tomek, Marian a także cyber-pies Gary. Właśnie planowali lot do wnętrza czarnej dziury, gdy nagle...

- Alarm, alarm! Inwazja kosmitów - poinformował wszystkich komputer.

- Ale jaka inwazja? - zapytał Marian.

- Popatrz tam - powiedział Tomek.

Z tajemniczego statku wyskakiwali po kolei kosmici, którzy mieli na głowach hełmy, a w ręku trzymali sploty, które po strzale zamieniały przeciwnika w smoka. Widząc to, Tomek sprowadził posiłki astronautów z Ziemi wraz z porucznikiem Jakubem Iksem na czele. Razem z porucznikiem przyleciał z odsieczą kapral Antoni Makowicz, który miał dla kosmitów dużą niespodziankę - sterował robotem "Perykles 124". Widząc go kosmici zaczęli uciekać. Kosmonauci odetchnęli z ulgą, a kapral Antoni stwierdził:

- Musimy to uczcić lotem na Saturna. Co wy na to?

- A my na to, jak na lato! - krzyknęli wszyscy chórem.

- Dobrze - odparł Antoni.

- Jutro o 7:35 meldujemy się przy bazie.

- Co pan na to poruczniku? - zwrócił się Makowicz do swojego szefa.

- Świetny pomysł - stwierdził Jakub Iks, który nie lubił się rozgadywać i zostawiał swemu zastępcy dużo swobody w działaniu.

- No i musicie wziąć skafandry przeciwpromienne, bo będziemy znowu odkrywać pierwiastki.

Zrozumiano? - wtrącił Antoni.

- Tak jest, kapralu - odpowiedzieli zgodnie pracownicy bazy.

Rano ekipa zebrała się punktualnie pod bazą. Czekali tylko na kaprala Antoniego, aż jeden z kosmonautów - Kacper 34KT, powiedział:

- Oj, długo nie ma tego kaprala.

Wtedy w dali zobaczyli kaprala lecącego przy pomocy odrzutowego plecaka. Gdy Makowicz w końcu dotarł na miejsce zbiórki, opowiedział wszystkim, co się stało.

- Zabrakło mi paliwa w plecaku i poszedłem na stację benzynową i dlatego to tak długo trwało - wyjaśnił kapral.

Autor: Maks Smaza (kl. 5a)

Jesteście ciekawi, co wydarzyło się później? My bardzo! Dlatego Maks obiecał, że w następnym numerze zdradzi nam dalszy ciąg kosmicznej odysei...

Horoskop z przymrużeniem oka 😊

Wodnik 20 I – 18 II

Na horyzoncie ciekawa znajomość, dopadnie Cię wiosenne zauroczenie. Nie zapomnij przez to o szkole, bo pojawią się zaległości i złe oceny.

Ryby 19 II – 20 III

Czeka Cię wyzwanie i mnóstwo pracy, ale wszystkiemu podołasz. Zdobędziesz doświadczenie i uznanie nauczycieli.

Baran 21 III – 19 IV

Wiosna Cię uskrzydli, weźmiesz się ostro do pracy i zdobędziesz dobre oceny. Uważaj na niezapowiedziane kartkówki.

Byk 20 IV – 20 V

Nadchodzą gorsze dni, ale bez paniki, to stan przejściowy. Wszystko się zmieni na lepsze początkiem kwietnia. Zadbaj o relacje z przyjaciółmi.

Bliźnięta 21 V – 20 VI

Czeka Cię niespodzianka. Jedno z Twoich marzeń może się spełnić. Wykorzystaj swoją szansę i nie bój się wyzwań.

Rak 21 VI – 22 VII

W niedalekiej przyszłości poznasz prawdziwego przyjaciela. Bratnia dusza pomoże Ci przetrwać trudne chwile.

Lew 23 VII – 22 VIII

Jak to na wiosnę, czeka Cię wiele zmian. Coś, co dotyczy szkoły lub życia towarzyskiego. Wszystko ułoży się po Twojej myśli.

Panna 23 VIII – 22 IX

Głowa do góry, to że coś Ci się nie udało, nie oznacza, że nie możesz się poprawić. Wyciągnij wnioski i wytrwale pracuj, a osiągniesz zamierzony cel.

Waga 23 IX – 22 X

Odczuwasz zmęczenie i łapie Cię zadyszka, czas zadbać o kondycję. Zalecane wizyty na basenie i długie spacery, a wróci dobre samopoczucie i ochota do działania.

Skorpion 23 X – 21 XI

Czas na wiosenne porządki, dosłownie i w przenośni. Przejrzyj szafę, to czego już nie nosisz, oddaj potrzebującym. Zrewiduj swoje znajomości, nie każdemu można ufać.

Strzelec 22 XI – 21 XII

Twierdzenie „jakoś to będzie”, nie sprawdza się w szkole. Przeczytaj w końcu lekturę i uzupełnij zaległe notatki, jeśli myślisz o dobrych ocenach.

Koziorożec 22 XII – 19 I

Z wiosna nadchodzą pogodne dni, zły humor Cię opuści. Poradzisz sobie z trudnościami i wrócisz do normalności. Sukces jest na wyciągnięcie ręki.

PODPISZ UKŁAD SŁONECZNY

PAMIĘTAJ O PISOWNI NAZW PLANET I GWIAZD DUŻĄ LITERĄ. POKOLORUJ OBRAZEK.

SKŁAD REDAKCJI:

Dziennikarze: Patrycja Łysoń, Gabriela Góra, Paulina Sordyl, Maja Partyka, Nikola Gruszczyk, Aleksandra Żyła, Olaf Handerski, Michał Orzechowski, Antoni Małysa, Krystian Wieczorek, Karol Żydek

Opieka redakcyjna: p. Bożena Błasiak, p. Marta Paczyńska, p. Marek Małysa

Adres redakcji:

Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Andrychowie, ul. Wiókniarzy 10a

Adres e-mail: copernicus.sp4@interia.pl

Aktualności

- 23 marca, godz. 14.30, sala nr 19 – odbędzie się **Szkolny Konkurs Mitologiczny** (zapisy u organizatorów: p. Marty Paczyńskiej, p. Marka Małysy do 18 marca).
- Całoroczny szkolny konkurs literacko-czytelniczy „**10 książek w 10 miesięcy**” zostanie rozstrzygnięty pod koniec roku szkolnego. Podajemy aktualny stan punktów (za I półrocze): 50 pkt. – Weronika S.; 49 pkt. – Magdalena M.; 48 pkt. – Gabriela G.; 47 pkt. – Kornelia F., Paulina S.; 46 pkt. – Antoni M.; 45 pkt. – Lena G.; 37 pkt. – Roksana M.; 29 pkt. – Nikola G.; 10 pkt. – Stanisław D., Radosław K., 8 pkt. – Aleksandra Ż., pozostali uczestnicy poniżej 5 pkt. Gratulujemy wytrwałości i życzymy zdobycia tytułu **Mistrza Czytelnictwa!**
- Szkolny Konkurs muzyczno-literacki – tekst piosenki o bezpieczeństwie w Internecie.
- Gminny Konkurs Recytatorski „Pociąg z poezją – wiersze z podręcznika” dla kl. 7-8 – przesłanie nagranych wierszy do 21 marca, do organizatorów (ZSS w Rzykach).
- 9 marca na basenie w Andrychowie, odbyły się gminne zawody pływackie – oto najlepsi: Hanna Stawowy, Gabriel Krzak, Szymon Żebracki, Adam Roman, Paulina Kudzia, Alan Zieliński, Bartosz Sekuła, Krystian Sajdak, Oskar Magnuszewski, Igor Smaza. Wszystkim uczestnikom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.